

Elhunyt Bondor József

Mély megrendüléssel és fájdalommal tudatjuk, hogy **Bondor József** elvtárs, nyugalmazott miniszter, országgyűlési képviselő, a Hazafias Népfrent Országos Tanácsa elnökségének tagja 1981. július 5-én elhunyt.

Bondor József elvtárs temetése július 10-én, pénteken 14 órakor lesz a Mező Imre úti temető munkásszolgalmi panteonjában.

Elhunyt elvtársunk barátai, harcostársai, volt munkatársai 13.30 órától róhatják le kegyeletüket a ravatalnál.

MSZMP

Központi Bizottsága:

a Magyar Népköztársaság országgyűlése:

a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa:

a Hazafias Népfrent

Országos Tanácsa

Szovjet küldöttség látogatása

Július 1. és 5. között az MSZMP KB Párttörténeli Intézete és Társadalomtudományi Intézete vendégeként hazánkban tartózkodott az SZKP KB Marxizmus-Leninizmus Intézetének küldöttsége **A. G. Jegorov** igazgatónak, az SZKP KB tagjának, akadémikusnak a vezetésével.

A három intézet képviselői megbeszéléseket folytattak az együttműködés továbbfejlesztésével kapcsolatos feladatokról és aláírták a következő évekre vonatkozó együttműködési megállapodást. **A. G. Jegorovot** fogadta **Óvári Miklós**, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára.

Biofizikusok vándorgyűlése

A húsz évvel ezelőtt alakult Magyar Biofizikai Társaság az idén **Szegeden tartja jubileumi vándorgyűlését**. A háromnapos rendezvény megnyitójára tegnap, hétfőn délelőtt került sor az Újszegedi Biológiai Központban. Az MBFT elnöke, **Tigyi József** akadémikus mondott megnyitó beszédet, majd megkezdte munkáját a vándorgyűlés. A tudományos programban a biofizikusok

16 előadásban ismertetik kutatásaik legújabb eredményeit. Szó lesz többek között a napfény sugárzásnak a biológiai rendszerekre gyakorolt hatásáról, az izmok biofizikájának problémáiról, a sejtmembránok működéséről, a sugárbiológiai kérdésekről.

A vándorgyűlés résztvevői a három nap alatt mintegy **nyolcvan poszterbemutatót** is tartanak.

Nagygyűlés a szövetkezeti napon

Vasárnap Balatonfüreden több mint 30 ezer ember részvételével tartották meg az 59. nemzetközi szövetkezeti nap országos ünnepségét. Fő eseményén, a nagygyűlésen, **Marjai József**, a Minisztertanács elnökhelyettese **mondott beszédet**.

Emlékeztetett arra, hogy — napjainkban a szövetkezetek már félmilliórd tagjuk van, de a családtagokkal együtt még ennél is több, együttesen csaknem kétfélmilliórd ember életét, sorsát befolyásolja a világmozgalmak má vált szövetkezés. A tények tanúsítják, hogy a szövetkezetek azokban az országokban fejlődnek a legeredményesebben, ahol a szocializmust építik.

A magyar szövetkezetek nemzetközi elismerése, tekin-

télye jó alap a kölcsönösen előnyös együttműködés széles körű fejlesztéséhez.

A Minisztertanács elnökhelyettese ezután a magyar szövetkezeti mozgalom fejlődését, népgazdaságban betöltött szerepét méltatta. Népgazdasági szerepükre jellemző, hogy hazánkban a szövetkezetek termelik meg a nemzeti jövedelem 21 százalékát.

A magyar szövetkezetek virágzásában — hangoztatta a Minisztertanács elnökhelyettese — alapvető szerepe volt és van a párt következtetés, lenini elveket érvényesítő szövetkezetpolitikájának.

A szövetkezés révén széles néprétegek közvetlenül és érdemben vesznek részt a

közügyekben, a döntések meghozatalában, azok megvalósításában és az ellenőrzésben. A szövetkezeti tulajdonforma egyértelműen szocialista jellegű; a szövetkezés működési, irányítási és érdekeltségi elvei elidegeníthetetlen részei társadalmi rendünknek.

Marjai József ezután arról beszélt, hogy a hazai fejlődés és a nemzetközi követelmények fokozottabb erőki-fejtésre, fegyvermeztetebb munkára, nagyobb teljesítményre készítik a szövetkezeteket is.

Az ünnepi beszédet követően **felolvasták Losonczy Pálnak**, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa elnökének a szövetkezeti mozgalomról készített levelet.

(MTI)

Nagyobb területen, új gépekkel

Zöldségtermelők együttműködése

A zöldségtermesztési rendszerek várhatóan új erőre kapnak a VI. ötéves terv időszakában. Számuk az elmúlt években — főként a jövedelmezőségi problémák miatt — csökkent, de 1985-ig új fellendülésre számíthatnak a rendszereket szervező gazdaságok — ez tünik ki a MEM-ben készült összesítésből, amely a zöldségtermesztési rendszerek középtávú terveit elemzi.

Nyolc rendszerközpontban készült előzetes terv az elkövetkező évekre. A zöldségtermelők ebben a szervezeti formában együttesen 24 ezer hektárt művelnek. Ez a terület várhatóan 40–45 százalékkal növelik majd a tervidősökben, részint úgy, hogy újabb belépőkre számíthatnak. Másrészt a rendszerekbe tömörült gazdaságok saját termőterületüket is növelik. A területbővülés

mellett nagy jelentősége van annak, hogy a partnerek átlagosan 5 százalékkal fokozzák majd a hozamokat, mindenképp a nagy területen termesztett zöldborsóé és a zöldbabéé.

A rendszerek gazdaságos működését részben az akadozó gépellátás gátolja. (Ezzel magyarázzák egyebek között a viszonylag kedvezőtlen jövedelmezőséget.) Az elkövetkező években a mezőgépjelöltés intézet és több MEZŐGÉP vállalat együttes fejlesztéssel nagy teljesítményű, önjáró betakarító gépeket rendszeresít. A nagyüzemek megrendelésére már elkészítették az önjáró zöldborsógép-rendszert, és elkészült a szintén önjáró zöldbab-betakarító gép mintapéldánya is.

A kísérleti munka tapasztalatai alapján szervezhetik meg a sorozatgyártást. Az

uborkatermesztő gazdaságok kérésére előfeldolgozó gépsort terveztek, és a dokumentáció alapján összeszerelt géptípust sikerrel próbálták ki. Az új gépek mellett az eddiginél nagyobb számban hoznak majd forgalomba régebbi típusokat, elsősorban azokat az egységeket, amelyeknek üzemanyag-felhasználása kedvező.

Sok múlik azon, hogy miképpen sikerül a zárt körzetekben működő zöldségtermesztési rendszereknek az eddiginél rugalmasabb kapcsolatot kiépíteniük a felvásárló vállalatokkal. Ezek a tárgyalások most vannak folyamatban. Ugyanúgy a külkereskedelmi vállalatokkal is „egyezkednek” a rendszerek, azt remélve, hogy a kedvező külpiaci értékesítés esetén a többletbevételből az eddiginél nagyobb arányban részesülnek.

Kinevezések átadása

Új főigazgatók, egyetemi tanárok

Pozsgay Imre művelődési miniszter hétfőn a SZOT-szállóban rektori megbízásokat nyújtott át azoknak az egyetemi tanároknak, akiket a Minisztertanács június 30., illetve július 1-i hatállyal megbízott a művelődési tárcahoz tartozó egyetem rektori teendőinek ellátásával. Ugyancsak átadta a rektorhelyettesi, a dékáni, a főiskolai igazgatói megbízásokat, valamint az egyetemi és főiskolai tanári kinevezéseket.

A főiskolai főigazgatói teendőket ellátására **kapott megbízást Szűcs László** főiskolai tanár a Ho Si Minh Tanárképző Főiskolán, **Szendrei János** főiskolai tanár a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán, **Vastag Zoltán** főiskolai tanár a Pécsi Tanárképző Főiskolán, **Angyal Béla** főiskolai tanár a Bánki Donát Gépipari Műszaki Főiskolán, **Bakos Zsigmond** főiskolai tanár a Könnyűipari Műszaki Főis-

kolán, **Bartos Sándor** főiskolai tanár az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolán, **Molnár László** főiskolai tanár a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem kohó- és fémipari főiskolai karán, **Békési Lajos** főiskolai tanár a Budapesti Tanítóképző Főiskolán, **Gesztesi József** főiskolai tanár az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolán, **Fábián Zoltán** főiskolai tanár a Jászberényi Tanítóképző Főiskolán, **Várkonyi Imre** főiskolai tanár a Kaposvári Tanítóképző Főiskolán.

Egyetemi tanárrá nevezték ki a József Attila Tudományegyetemen **Ferenczy Lajost** a természettudományi kar mikrobiológiai tanszékére, **Cséska Ervint** az állam- és jogtudományi kar büntetőjogi és büntetőeljárás jogi

tanszékére, **Nagy Józsefet** a bölcsészettudományi kar neveléstudományi tanszékére.

A mezőgazdasági tárcahoz tartozó felsőoktatási intézmények rektorainak, rektorhelyetteseinek, dékánjainak és kari igazgatóinak megbízásait, valamint egyetemi és főiskolai tanári kinevezéseit **Váncsa Jenő** mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter adta át.

Főiskolai kari igazgatói megbízást kapott az Állatorvostudományi Egyetem Hódmezővásárhelyi Állategészségügyi Főiskolai Karán **Facsar Imre** főiskolai tanár.

Főiskolai tanári kinevezést kapott **Malcsa Imre** tanszékvezető főiskolai docens az Állatorvostudományi Egyetem Hódmezővásárhelyi Főiskolai Karára.

Magyar bemutatókkal

Szerszámgép-világkiállítás Hannoverben

Szeptemberben immár negyedik alkalommal az NSZK-beli Hannover ad otthont a **szerszámgép-világkiállításnak**. A nagyszabású rendezvényen magyar vállalatok is bemutatkoznak a technopélex közvetítésével.

A kiállítás, az EMO '81 programjáról szervezői, az Európai Szerszámgépipari

Együttműködési Bizottság és az NSZK szövetségének vezetői hétfőn a visegrádi Silvanus-szállóban tájékoztatták az újságírókat. Elmondták, hogy az őszi kiállításon 33 ország 1800 vállalata vesz részt, ezek a cégek a világ szerszámgéptermelesének 95 százalékát adják.

Munkások Szegeden

6. Jövedelemkiegészítő munkák

A szegedi nagyüzemi munkások közel fele (48%) keresőtermelőmunkán kívüli idejének különböző mértékű hányadát **jövedelmét hozó javító vagy egyéb munkára**: háztáji föld, kert megművelésére, állatok gondozására fordítja tudatosan. Hangsúlyozzuk kell a tudatos jelzőt, mert más összefüggésben adataink azt mutatják, hogy az ilyen jellegű tevékenység a szegedi nagyüzemi munkások fennél nagyobb arányban, több mint felének (56%) családjá számára különböző mértékű **jövedelem-többletet** jelent.

Az eltérés abból adódhat, hogy a családi házhoz tartozó kisebb kert megművelése vagy baromfik tartása az első pillanatra nem tűnik jövedelemnövelő munkának, azonban kérdésünkre: van-e ennek a tevékenységnek szerepe a család ön-ellátásában, már igenlő választ kapunk.

Jövedelemkiegészítő munkát a férfiak inkább végeznek, mint a nők. A szakmai végzettség színvonalának csökkenésével emelkedik az ilyen tevékenységet végzők aránya. A közvetlen termelésirányítók közel egyharmada, a segédmunkások viszont több mint kétharmada végez mellék munkát, dolgozik a kiegészítő gazdaságban. Az életkor emelkedésével is növekszik a mellék munkák, mezőgazdasági jellegű tevékenységet végzők aránya.

Pénzkereső mellék- és javító munkát, valamint mezőgazdasági jellegű részmunkát megközelítőleg minden 8. szegedi munkás végez. Az ilyen jellegű tevékenység sokkal inkább a férfiak dolga, mint a nőké.

A szakmai képesítés üzemén kívül is jól használhatósága meglátszik abból, hogy a szakmunkások 18, a segédmunkásoknak viszont csak 9 százaléka tudja ismeretait és fizikai erejét hasznosítani. A lakóhellyel és az életkorral kapcsolatban annyit kell megjegyeznünk, hogy a legtöbb lehetőség — feltehetően a fejletlen infrastruktúra következtében — a volt községekben nyílik mellék munkák végzésére. A 40 éven aluliak nagyobb aránya kama-

toztatja szakismereteit, mint az idősebbek. A fenti tevékenységnél sokkal nagyobb arányt, csaknem minden második munkást (48%) köt le a mezőgazdasági jellegű munka végzése. Valamivel több mint egyharmada **baromfit** tart.

A baromfitartók nem veszködnék egy-két jószaggal, hanem családonként átlagosan 30 baromfit nevelnek. Valamivel kisebb arányban (27%) hizlalnak disznót, átlagosan 5 sertést tartanak. Minden 12. háztartásban találunk egyéb háziállatot is. Az **állattartás**, azok etetése, gondozása **jelentős időmennyiséget** köt le. Ugyanakkor jelzi a korábbi életmód tradícióinak továbbélését is.

Az állattartást elősegíti egyrészt a **saját családi ház udvara** (44%), másrészt a termelésre felhasználható **kert**, illetve **háztáji föld**. A szegedi nagyüzemi munkások közel fele (48%) rendelkezik ilyen tulajdonnal, amely lehet a ház körül, lehet zárt kert vagy hobbikert, illetőleg a házastárs háztáji földje.

Természetesen a centrumból kifelé haladva növekszik a kerttulajdon és a házastárs háztáji földjét művelők aránya. Az így megszerzett többletjévedelem nélkülözhetetlen lehet az életvitel egy bizonyos szintjének fenntartásához, jelentősen növelheti a család jövedelmét vagy csak az önellátásban van szerepe, illetve nem biztos, hogy hatása észrevehetően jelentkez.

A mellék- és a mezőgazdasági jellegű munka **eredménye a háztartások 56 százalékának jövedelmét gyarapítja**. 30% közölte, hogy a jövedelem kiegészítése nélkül nem lehetne megélhetését a jelenlegi szinten biztosítani.

Ha csak a jövedelmi viszonyokat vizsgáljuk, akkor azt mondhatjuk, hogy a szegedi nagyüzemi munkások több mint a fele előnyösebb helyzetben van, mint társaik, mert kereső-, termelőmunka utáni munkaszüneti napon való munkavégzéssel többletjévedelemre tesz szert.

Valamennyi mutatónkat egybevetve arra a következtetésre juthatunk, hogy a jövedelemkiegészítő munka végzésének terén legelőnyösebb helyzetben vannak a 8 általános végzettséggel nem rendelkezők, a DÉLÉP munkásai, a segédmunkások, a bejárók és az 51–60 év közötti korosztály tagjai. Tehát az a paradox helyzet áll fenn, hogy a többletjévedelem megszerzése tekintetében azok a csoportok élveznek **előnyös helyzetet a többiekkel szemben, akik más**

szempontból, pl. kulturális téren jelentős hátrányban vannak.

Megfordítva, a jövedelem kiegészítése szempontjából kedvezőtlenebb helyzetben vannak az érettségizettek, a közvetlen termelésirányítók, a város centrumában és az új lakótelepeken lakók, a 21–30 éves korosztály tagjai és a ruhadarab munkásai. **A többletjévedelem megszerzése szempontjából tehát „nem előnyös” a magasabb iskolai végzettség, a szakmai képzettség és a nagyvárosias környezetben való lakás.**

A szegedi munkások közel fele csak bérből él. A többség viszont lehetőséget teremtett arra, hogy részben szakmai képzettségének kihasználásával, részben mezőgazdasági jellegű tevékenységgel **jövedelem-többletet** tegyen szert. Ez a bevétel azonban döntő többségben kiegészítő jellegű. **A munkaháztartások jövedelmének nagyobb része a keresők főjoglalkozásából származik.**

A népgazdaságnak mindkét jellegű kiegészítő tevékenységre szüksége van. A szakmai ismeretek felhasználása a szolgáltató hálózatra nehezező nyomást enyhíti, a kiegészítő gazdaságok termékeinek egy része piacra kerül és az ellátását javítja.

A mellék munkát végzők és a mezőgazdasági jellegű kiegészítő gazdaságban tevékenykedő munkások jövedelem-többlete egyben bizonyos népgazdasági érdekeket végzett tevékenység mutatója is. **Kérdés azonban, hogy főleg a mezőgazdasági jellegű munkavégzés, a földhöz való kötődés nem lassítja-e a régi életmódminták elhalványulását, befolyásának eltűnését? Az egyén mindezt nem fizet-e túl nagy árat művelődése, szórakozása, pihenése rovására?**

Dr. Szentirmai László

Új fűszerpaprika-fajta

Kalocsán, a hazai fűszerpaprika-nemesítés központjában újabb hibridet állítanak elő a kutatók. A kiválasztott törzseket most „házasítják”. Cél olyan tulajdonságok örökítése, amelyek az eddigieknél alkalmasabbá teszik a fűszernövényt az intenzív nagyüzemi termelésre, a gépi betakarításra, a festékanyag-tartalom növelésére.

Az intézet az utóbbi tíz évben hat új fajtát adott a köztermesztésnek. Bevonásukkal megújított a magyar fűszerpaprika-termesztés, meghatározó szerepet játszott a hozamok, szín- és zamatanyag gazdagabb az ételkészítés. Az új fajták az előzőeknél kilogrammonként 2–3 grammal több festéket tartalmaznak, több bennük a cukor, a C-vitamin és az illatanyag.